

**Ministerieel besluit tot definitieve aanduiding van de ankerplaats
Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek
te Geel, Herselt, Hulshout, Laakdal, Westerlo**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 6 juni 2013 tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 21 november 2013,

BESLUIT :

Artikel 1. Grote Nete van Zammel tot Zoerle, Beeltjens en de depressie van Goor-Asbroek te Geel, Herselt, Hulshout, Laakdal, Westerlo wordt definitief aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Natuurwetenschappelijke waarde:

Deze ankerplaats heeft een belangrijke geomorfologische waarde met landschappelijke relictten uit verschillende geologische perioden. De getuigenheuvel uit ijzerzandsteen te Bergom is, waarschijnlijk nog een relict van de tertiaire zandbanken die tijdens het Boven-Mioceen voor de toenmalige kust lagen. Parallel aan de Grote Nete liggen

langgerekte zandige rivierduinen, ontstaan tijdens het Weichseliaan, die nu als donken in het landschap zichtbaar zijn. In de depressie van Goor-Asbroek is een fossiele vallei van de Grote Nete bewaard gebleven. De Asberg is een paraboolduin die ontstond tijdens het Laat-Glaciaal door het verstuiwen van dekzanden onder invloed van sterke westenwinden.

De grote verscheidenheid aan karakteristieke bodems binnen de ankerplaats vertegenwoordigt een belangrijke bodemkundige waarde. Door hun langdurige ontstaansgeschiedenis hebben deze zowel een eigen intrinsieke waarde als een hoge informatiewaarde op bodemkundig, geomorfologisch en historisch vlak. Vermeldenswaardig zijn de aanwezige veensedimenten die mogelijk dateren van het Subboreaal en Subatlanticum en een belangrijk, maar kwetsbaar bodemarchief met hoge paleo-ecologische waarde vormen.

Door de aanwezigheid van hogere heuvels in het relatief vlakke reliëf treden er belangrijke hydrologische processen op. Deze hogere gebieden vormen het infiltratiegebied voor regenwater dat in de depressies als kwelwater weer naar boven komt.

De variatie in bodemklassen, reliëf, hydrologie en ondergrond binnen de beperkte oppervlakte van dit eerder smalle valleigebied, geven aanleiding tot landschapsecologische gradiënten die vaak nog versterkt worden door menselijke ingrepen. Hierdoor kent de ankerplaats ook een botanische waarde. Deze gradiënten worden o.a. weerspiegeld in de samenstelling van de bossen en graslanden. Vooral in het Goor zijn de gradiënten en de daaraan gekoppelde vegetatie goed waarneembaar. Hier is de interactie tussen substraat, hydrologie en (micro)reliëf verantwoordelijk voor de erg zeldzame vegetatie die normaal gezien gelinkt wordt aan kalkrijke milieus. In de Kwarekken komen een aantal kwelafhankelijke soorten voor en in het Riet groeien een aantal zeldzame relictvegetaties die samenhangen met de venige ondergrond. In de bossen van Beeltjens groeit de grootste gekende populatie van de zeldzame stippelvaren.

Historische waarde:

In het gebied komen waardevolle archeologische zones voor zoals de valleien en de droge gronden erlangs die immers een belangrijk aantrekkingspunt vormden voor de mens in het verleden. Stuifduinen, plaggenbodems en alluviale sedimenten in (fossiele) valleien kunnen bovendien archeologische sites afdekken en daarmee voor een uitstekende bewaring zorgen.

Aan het begin van de 18de eeuw startte veldmaarschalk Jean Philippe Eugène de Merode met de aanleg van een indrukwekkend netwerk aan dreven dat tot op heden herkenbaar is. Ter hoogte van de oude Kwarekkendreef resten nog enkele oude beuken. De 18de-eeuwse aanleg van de dubbele Beeltjensdreef, de ster en het aansluitend bos in de Beeltjens met radiale ontginningsstructuur zijn tot op vandaag gaaf bewaard gebleven. De naaldhoutbestanden in Beeltjens en op de Asberg herinneren nog aan de grootschalige mijnhoutproductie vanaf de 19de eeuw. Het Nieuw kasteel, ten westen van de Beeltjens, is een mooi voorbeeld van neogotische

architectuur van het begin van de 20ste eeuw. In het omringende park is de vroeg 20ste eeuwse aanleg nog herkenbaar.

In de vallei van de Grote Nete is de typische samenhang tussen natte weilanden, valleibossen en struwelen tot op vandaag relatief intact gebleven. Een aantal aanwezige vijvers wijzen nog op de voormalige winning van turf en moerasijzererts. In de vallei resten nog afgesneden meanders, kunstmatig aangelegde waterlopen, grachten en leibeken die getuigen van de talrijke waterbeheersingswerken die hier sinds de 14de eeuw, maar vooral vanaf de 18de eeuw plaatsvonden. Hoekbomen en (voormalig) hakhout en knotbomen in houtkanten en bomenrijen, die tevens de perceelsgrenzen aangeven, herinneren nog aan oude beheervormen en gebruiken. Voornamelijk in het oosten van de vallei resten nog herkenbare typische voormalige boerenwoningen onder de vorm van verbouwde langgestrekte hoeves.

De historische dorpskern van Westerlo is een goed bewaarde typisch Kempense pleinnederzetting met een met bomen omzoomd marktplein en een oude etagelinde, die op verschillende hoogtes gekandelaard werd. Langs dit marktplein zijn er nog een aantal fraaie 19de-eeuwse burgerhuizen, soms met oudere kern. Het kerkhof rondom de excentrisch gelegen Sint-Lambertuskerk met 14de-eeuwse kern in ijzerzandsteen, is als één van de weinigen in de Kempen bewaard gebleven. Deze bevat een fraaie grafkelder van de grafelijke familie de Merode in Demergotiek. Naast de kerk bevindt zich de in 1618 gestichte Norbertijnerdekenij met tuin en omgrachting.

Het kasteel(park) de Merode behoort tot de oudste landgoederen in het Vlaams Gewest met als kern een 14de-eeuwse donjon of woontoren. Het park in de onmiddellijke omgeving van het kasteel, ten noorden van de Grote Nete, werd tijdens het laatste kwart van de 19de eeuw aangelegd in landschappelijke stijl. Ten zuiden van de Grote Nete ligt een parkbos in geometrische stijl met kanaal en drevenstelsel, dat aangelegd is in het begin van de 18de eeuw werd.

Het Riet was van oudsher de gemene weide van Westerlo, gekend als het Cleyn Broek. Het oostelijk deel ten noorden van de Grote Nete werd door middel van ophoging en het graven van grachten aan het einde van de 16de eeuw ingericht als schans. De huidige wip gaat zeker terug tot de 18de eeuw. In 1874 werd hier de multifunctionele mobiele dam "het Trammetje" gebouwd met stroomopwaarts ten zuiden van de Grote Nete een systeem van kanaaltjes en sluisjes om zodoende de hooiopbrengst door bevoeiing te optimaliseren. In het westen van het Riet stonden aan het einde van de 18de eeuw steenovens.

De vroegste bronnen over de Kaaibeekhoeve gaan terug tot 1270. Zowel de hoeve met omgrachting als het omringende landbouwlandschap is sinds het einde van de 18de eeuw quasi ongewijzigd gebleven. De houtige perceelsbegrenzingsen, bestaande uit voornamelijk opgaande bomenrijen en hoekbomen, bleven tot op heden grotendeels bewaard.

In het Goor werd aan het begin van de 19de eeuw op een planmatige manier turf gewonnen. Het regelmatige dijkgatpatroon, de regelmatige percelen, een aantal vijvers en een restant van een mogelijke turfvaart getuigen nog van deze turfwinning.

Esthetische waarde:

De esthetische waarde van deze ankerplaats wordt hoofdzakelijk bepaald door de afwisseling in reliëf, landschapsstructuur en landgebruik. In het noorden is er het gave systematisch ontgonnen bosgebied met duidelijk herkenbaar stervormig drevenpatroon en monumentale Beeltjensdreef. Vanaf de bosrand is er zicht op het neogotische Nieuw Kasteel met park. De hoger gelegen duidelijk herkenbare paraboolduin Asberg scheidt dit bosgebied van de centraal gelegen veel lagere vallei van de Grote Nete met een gaaf bewaard kleinschalig landschap. Het kasteel de Merode, een waterburcht met middeleeuwse donjon, vormt samen met het tweeledige domein een gaaf en esthetisch aantrekkelijk geheel op de oevers van de Grote Nete. De samenhang met de in het noorden aansluitende gaaf bewaarde historische kern van Westerlo, met majestueuze etagelinde en historische bebouwing, en het oostelijk gelegen kleinschalig landbouwgebied, met de monumentale Kaaibeekhoeve in een gave omgeving, versterken het historisch karakter. Langs de Neteoeveren zorgen zichten op enerzijds de vallei met meer natuurlijk karakter en anderzijds het kasteel met aangelegd park en de Kaaibeekhoeve in zijn historisch landbouwlandschap voor de nodige afwisseling. De depressie van Goor-Asbroek in het zuiden van de ankerplaats vertoont nog een duidelijk herkenbaar valleikarakter met een grote samenhang tussen vegetatie en ondergrond die voor de nodige afwisseling zorgt.

Sociaal-culturele waarde:

Sinds 1968 worden in Westerlo jaarlijks de kasteelfeesten georganiseerd. Deze vinden traditiegetrouw plaats in het kasteelpark de Merode op het eerste weekend van juli en worden georganiseerd door de plaatselijke verenigingen in samenwerking met de familie de Merode. Het kasteel en park worden dat weekend opengesteld en in het park worden talrijke activiteiten georganiseerd gericht op traditie, gastvrijheid en familie.

Op het Riet wordt een nog een veel oudere traditie voortgezet. De staande wip bevindt zich al sinds ca 400 jaar op hetzelfde terrein dat ook nu nog beheerd wordt door de plaatselijke Sint-Sebastiaansgilde. De traditionele wipschietingen, die hier nog steeds plaatsvinden hebben hun oorspronkelijk militair karakter evenwel ingewisseld voor folklore.

Ruimtelijk-structurerende waarde:

Opvallende ruimtelijk structurerende elementen zijn het boscomplex 'Beeltjens' met de stervormige drevenstructuur en de duidelijk verheven Asberg in het noorden, centraal de lager gelegen Grote Nete met haar vallei die begrensd wordt door de tertiairheuvel van Bergom en de depressie van Goor-Asbroek in het zuiden. Daarnaast vervullen beide kastelen met park, de historische dorpskern van Westerlo met kerk en dekenij en de Kaaibeekhoeve een bakenfunctie in het landschap. Het landgebruik met een mooie aaneensluiting van vochtige weilanden, valleibossen en struwelen in de vallei van de Grote Nete en de depressie van Goor-Asbroek, de naalddhoutaanplantingen op de Asberg en op de tertiairheuvel te Bergom en de bewoningskernen, hoeves en kasteel die allen gesitueerd zijn op zandige donken in of aan de rand van de vallei, versterken de leesbaarheid van het landschap.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° Beeltjens, Asberg en kasteelpark Jeanne de Merode

- a) Historisch boscomplex Beeltjens dat al als bos aangeduid staat op de kabinetskaart van graaf de Ferraris (1771-1778) en waarvan geweten is dat hier ook in de middeleeuwen bos aanwezig was;
- b) De bosbestanden, bestaande uit enerzijds loofhout typisch voor arme zure gronden en anderzijds oude naaldhoutbestanden die herinneren aan de massale aanplantingen in de 19de eeuw in functie van de vraag naar mijnhout;
- c) De talrijke rabatten, aangelegd om de gronden te ontwateren in functie van de productie van naaldhout;
- d) De ster: een karakteristiek stervormig ontginningspatroon waar acht dreven samenkomen, aangelegd vanaf 1722 en vervolledigd in 1784. Het voorkomen van de zeldzame stippelvaren is gelinkt aan dit drevenpatroon;
- e) Historische dreven in Beeltjens met de imposante Beeltjensdreef als dubbele dreef van eiken en beuken. Andere historische dreven in Beeltjens zijn de Paepedreef, Hollandse dreef, de Lange dreef en de Kasteeldreef. Naast de historische waarde zijn deze dreven ook een geschikte habitat voor de zeldzaam geworden boomarter en vormen ze een uitgelezen jachtdomein voor de aanwezige vleermuizen in het gebied;
- f) Het veelvuldig voorkomen van Blauwe bosbes, gerelateerd aan het voormalige gebruik als heide;
- g) Het verspreid voorkomen van hakhout van tamme kastanje binnen het deelgebied;
- h) Het bodemarchief met o.a. plaggenbodems in het zuiden en oosten van Beeltjens als relict van het historische gebruik van akkers en goed bewaarde podzolen onder de stuifduin Asberg;
- i) Netwerk van onverharde paden;
- j) Landbouwgebied ten westen van het bos, bestaande uit graslanden met goed bewaard microreliëf en waardevolle houtige perceelsbegrenzingsen en gekenmerkt door de aanwezigheid van plaggenbodems;
- k) De met naaldhout beplante stuifduin Asberg en de steilranden die de aflijning van deze paraboolduin weergeven;
- l) Recent hersteld ven in het zuiden van de Asberg dat al aanwezig was op de kabinetskaart van de Ferraris maar in de loop der eeuwen verlandde;
- m) De onverharde zandige ontginningsdreden over de Asberg die ook belangrijk zijn voor de Mierenleeuw;
- n) Voormalige bakhuis van de Asberghoeve, horend bij de verdwenen banmolen op de Asberg;
- o) Kasteelpark 'Jeanne de Merode' met het Nieuw Kasteel, de portiers- en de hovenierswoning en omringend park
 - 1) ID 41203 Westerlo, Westerlo, Boerenkrijglaan 61-63: 'Kasteel gravin Jeanne de Merode' of 'Nieuw Kasteel',
 - 2) Neotraditionele portierswoning,
 - 3) Neotraditionele hovenierswoning,

- 4) Serres met oude druivelaars,
 - 5) Voormalige schaapskooi en pomphuis,
 - 6) Toegangspoorten uit giet- en smeedijzer in neogotische stijl, en vastgezet in blauwe hardsteen voetstukken: hoofdtoegang aan de Boerenkrijglaan, secundaire toegang aan de Beeltjensdreef en restanten van toegang langs de Hollandse dreef,
 - 7) Vroeg 20ste-eeuws padenpatroon,
 - 8) Bowling green met langs de randen alternerende haagjes van liguster en breed kogelvormig gesnoeide hulsten. Doorheen de bowling green lopen twee parallelle voetwegen loodrecht op het kasteel, ieder geflankeerd door vijf smal kegelvormig gesnoeide haagbeuken,
 - 9) Boord rond het kasteel met nog grotendeels oorspronkelijke verharding van platines in gres, gevat in gefrijnde boordstenen van blauwe hardsteen, af en toe vervangen door betonnen exemplaren, groene rand met vakbeplanting rond het kasteel,
 - 10) Kastanjelaantjes, bestaande uit een (vermoedelijke) afwisseling van rode bastaardpaardenkastanje (*Aesculus x carnea*) en witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) ten oosten vooraan en ten westen achteraan het kasteel,
 - 11) Parkbos, afgeboord met een rand van sneeuwbes, met oorspronkelijk open langgerekt middendeel vooraan het kasteel, ten zuiden van de voortuin, met een bomenbestand bestaande uit een ongeveer evenredige mengeling van bruine en gewone beuk, grootbladige linde, Amerikaanse eik, zomereik, wintereik en gewone robinia en een struiklaag bestaande uit blauwe rododendrons, grootbladige klimop, mahoniestruik, laurierkers en scherpe hulst,
 - 12) Kleine niervormige vijver ten noorden van het kasteel met oeverbeplanting van oude en jonge treurwilgen en twee canadapopulieren,
 - 13) Halfstamboomgaard in het noorden met twee mispels met voetent,
 - 14) Fruitmuur in het noordwesten met fruithaken aan de zuidzijde en oude leipen aan de oostelijke zijde;
- p) Bouwkundig erfgoed
- 1) ID 41205 Westerlo, Westerlo, Broekstraat 24: hoeve,
 - 2) ID 41209 Westerlo, Westerlo, Eikelstraat 2: langgestrekte hoeve;
- q) Houtig erfgoed
- 1) Beeltjensdreef: dubbele dreef bestaande uit aanplanten van zomereik, Amerikaanse eik en gewone beuk (west). De dreef is opgedeeld in een met kasseien verhard stuk in het oosten en een onverhard stuk centraal en in het westen,
 - 2) Lange dreef (deel): het noordelijke deel van de historische dreef heeft nog dreefbeplantingen bestaande uit eik,
 - 3) Hollandse dreef (deel): de oostelijke helft van de historische dreef heeft nog dreefbeplantingen bestaande uit eik,
 - 4) Paepedreef: dreef bestaande uit eik,
 - 5) Twee lindes op het hoogste punt van de Karel Werner dreef op de Asberg,
 - 6) Oude druivelaars in de serres in kasteelpark Jeanne de Merode,
 - 7) Jagersdreef: houtkanten bestaande uit hakhout van Tamme kastanje, eik en berk;

- 8) Jagersdreef, Westerlo, sectie B, 828a: houtwal bestaande uit voornamelijk lijsterbes op de overgang van weiland naar bos,
- 9) Overwijs, Westerlo, sectie B, 54s: houtwal met hakhout van voornamelijk zomereik langs de westrand van dit perceel,
- 10) Overwijs, Westerlo, sectie B, 41a, 42 en 42²: houtkant aan de oostrand van deze percelen bestaande uit hakhout van abeel, berk, eik en acacia aan weerszijden van de gracht. In deze houtkant komt ook eikvaren voor,
- 11) Overwijs, Westerlo, sectie B, 42²: knoteikenrij langs de zuidelijke perceelsgrens,
- 12) Asberg, Westerlo, sectie C, 208f: oude haag met beuk, haagbeuk en esdoorn nabij het bakhuis. Oude erfafsluiting van het voormalige perceel 203^e (noorden en oosten);
- r) Archeologisch erfgoed
 - 1) CAI 102104 ceramiek, waarschijnlijk ijzertijd, vermoedelijk afkomstig uit een grafveld, cf de naam 'Asberg',
 - 2) CAI 100795 verdwenen molen, zeker daterend uit de 18de eeuw of vroeger;
- s) Zichten
 - 1) Vanaf de Paepedreef op het Nieuw kasteel,

2° Vallei van de Grote Nete

- a) Verspreid gelegen broekbosjes, struwelen, akkers en graslanden waardoor een kleinschalig afwisselend landschap bekomen wordt. Het behoud van dit kleinschalige landschap is tevens van belang voor de Veldspitsmuis;
- b) Graslanden met historisch gebruik als graas- of hooiweide met grachten en perceelsranden. Aan deze laatste kan ook het voorkomen van Slangewortel gekoppeld worden;
- c) Kunstmatig aangelegde Kwarekkenloop, voorheen Penspoelloop, die aangelegd werd om de voormalige penspoel op de markt af te wateren;
- d) Langgerekte hogergelegen rivierduinen, nu nog steeds zichtbaar als donken in de laaggelegen vallei met een afwijkende vegetatie;
- e) Het rijke bodemarchief met o.a. veenplekken en pluggenbodems op de donken die herinneren aan het voormalige gebruik als akkergronden;
- f) KLE-rijk landbouwlandschap met typische bebouwing van (voormalige) langgestrekte hoeves in het oosten van de vallei;
- g) Historische Kwarekkendreef met een restant oude beuken en de aansluitende Annadreef;
- h) Vijvers ontstaan ten gevolge van de winning van turf en moerasijzererts;
- i) Drie vijvers in het noordoosten van het deelgebied, op de locatie van de 18de-eeuwse 's Herenvijver. De vorm van deze voormalige grote vijver is nog waar te nemen op het digitaal hoogtemodel;
- j) De Grote Nete met een dijk met jaagpad (onverhard) op linkeroever, een paar afgesneden meanders en parallelle leibeken;
- k) Netwerk van onverharde wegen en paden met in het bijzonder de doodlopende onverharde paden loodrecht op de N15 in het zuidoosten van het deelgebied;

- l) Aanwezigheid van ijzerrijk kwel en daaraan gelinkte specifieke vegetatie;
- m) Historisch landbouwgebied langs de Provinciebaan, gelegen aan de zuidrand van de vallei;
- n) Bouwkundig erfgoed
 - 1) ID 39767: Herselt, Herselt, Goorbeek 14: 19de eeuws hoevecomplex met U-vormig ingeplante bestanddelen (woning, schuur en "karkot" als verbinding tussen beiden),
 - 2) ID 41208 Westerlo, Westerlo, de Merodedreef zonder nummer: Kapel van de Huypensberg met inbegrip van de flankerende linden,
 - 3) ID 41207 Westerlo, Westerlo, de Merodedreef 128: Kasteel met omringend park: Alleenstaand kasteel met neo-Vlaamse-renaissance-inslag opgetrokken rond ca 1929 naar ontwerp van E. Goethals. Een laag bijgebouwtje van bak- en hardsteen ten oosten en een zonnewijzer met arduinen voet in de tuin;
- o) Archeologische sites
 - 1) CAI 101933: steentijdafslag in silex. In de buurt van de Zammelse brug werd ook een lanspunt uit de metaaltijden gevonden,
 - 2) Omwalde site te Herselt (niet in CAI): site met walgracht, via een gracht verbonden met vijver ten oosten. Datering minstens uit de 18de eeuw, Mogelijk de Schranshoeve, een hoeve die het hospitaal van Leuven bevoorraadde;
- p) Houtig erfgoed
 - 1) Herselt, percelen gelegen onder sectie A, grondnummers: 381, 451, 446c, 453a, 450a, 450b, 446d, 474, 456, 449, 448, 447a, 446e, 446b, 446a, 437a, 437b, 439, 440a, 437c, 436b, 438b, 436a, 435a, 434c, 434d, 430, 429, 423, 422a, 417a, 414, 415: Elzen(broek)bosjes en essen in hakhoutbeheer,
 - 2) Herselt, Goorbeek: cluster bomenrijen en houtkanten met hakhout van o.a. els, es en eik,
 - 3) Herselt, Goorbeek, Eik met boomkapelletje (Lambert 72 X=189 994,63; Y=197 589,02),
 - 4) Twee lindes rond kapel van de Huypensberg (DIBE ID41208),
 - 5) Beukenrij in de oude Kwarekkendreef, aan de overgang naar de Annadreef,
 - 6) Annadreef: dreef bestaande uit opgaande eik,
 - 7) Herselt, Provinciebaan, Concentratie hoekbomen, voornamelijk zomereik ten noorden van de N15, op de percelen kadastraal gekend als Herselt sectie A, 501b, 503b, 496, 495, 487a en 486c, Herselt, Provinciebaan (N15): ter hoogte van hoeve de Schrans, Herselt, sectie A, 489c: perceelsrandbegrenzing met elzenhakhout (zuiden en oosten van het perceel)
 - 8) Rij gewone beuk op de Asberg in het verlengde van de Karel Wernerdreef/Lange dreef (aan de oostzijde van het perceel kadastraal gekend als Westerlo, sectie C, nummer 250b),
 - 9) Geënte beuk, hoekboom, op perceel kadastraal gekend als Westerlo, sectie C, nummer 250a,
 - 10) Westerlo, Grote Nete, Westerlo, sectie B, 409a: hoekboom: opgaande zomereik in de zuidwestelijke hoek van het perceel;

3° Historische dorpskern van Westerlo

- a) Met bomen omzoomd driehoekig plein, nog deels bestaande uit gras, teruggaand op een middeleeuwse agrarische biest, juridische plaetse en commerciële markt met fontein ter hoogte van de voormalige pensepoel (Foto 12);
- b) Houtig erfgoed:
 - 1) ID 200715 Westerlo, Westerlo, Grote Markt zonder nummer: etagelinde (*Tillia x europea*) vermoedelijk geplant in 1630 en ondersteund d.m.v. een 19de-eeuws gietijzeren staketsel;
- c) Excentrisch gelegen kerk deels opgetrokken in ijzerzandsteen, en omringend kerkhof met grafkelder van de familie de Merode in Demergotiek, ommuring en mooie zonering en eenvormigheid van de 19de-eeuwse grafmonumenten en graven van WO I en WO II oudstrijders:
 - 1) ID 41236, Westerlo, Westerlo, Sint-Lambertusstraat 2: Dekenale kerk Sint-Lambertus;
- d) Oude dekenij en omringende tuin met oude padenstructuur en grachten:
 - 1) ID 41237 Westerlo, Westerlo, Sint-Lambertusstraat 4: Dekenij;
- e) 19de-eeuwse burgerwoningen
 - 1) ID 41210 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 1: neoclassicistisch hoekhuis,
 - 2) ID 41211 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 4: neoclassicistisch hoekhuis,
 - 3) ID 41214 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 53: Brouwerij: neoclassicistisch dubbelhuis met 17de of 18de-eeuwse kern met aangrenzende tuin met polygonaal bakstenen paviljoentje en ijzeren brug over de Laak, aansluitende bij het Riet,
 - 4) ID 41222 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 62-64: neoclassicistisch dubbelhuis,
 - 5) ID 41221 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 61: dubbelhuis,
 - 6) ID 41220 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 60: dubbelhuis,
 - 7) ID 41219 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 55: dubbelhuis,
 - 8) ID 41218 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 54: breedhuis 'Wit Leeuwken' met oudere, mogelijks 17de of 18de-eeuwse kern,
 - 9) ID 41216 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 48: enkelhuis,
 - 10) ID 41212 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 19: neoclassicistisch dubbelhuis;
- f) Andere gebouwen op de Grote Markt die samen met het bouwkundig erfgoed voor een +/- homogeen beeld zorgen;
- g) Onbebouwde deel van de Polderstraat: dit zorgt voor een duidelijke afbakening van het oude en nieuwere dorpsgedeelte;
- h) Overig bouwkundig erfgoed
 - 1) ID 41215 Westerlo, Westerlo, Grote Markt 45: eclectisch gebouwencomplex uit het interbellum, ter vervanging van het dicht bij de straat gelegen oud huis Naets, de rentmeesterwoning van de familie de Merode,
 - 2) ID 214972 Westerlo, Westerlo, Grote Markt zonder nummer: monument graaf Henri de Merode;
- i) Archeologisch erfgoed

- 1) CAI 103012 (kerk): er werden nog geen archeologische vaststellingen gedaan, maar men kan ervan uitgaan dat er nog sporen van de middeleeuwse kerk bewaard zijn onder de huidige kerk,
 - 2) CAI 103011 (dekenij): er werden nog geen archeologische vaststellingen gedaan, maar mogelijk zijn er nog sporen in de ondergrond bewaard van de oude pastorie/dekenij,
 - 3) Restanten van oude markthal: Mogelijk ondergronds bewaarde fundamenten van een middeleeuwse markthal in de vorm van een toren, afgebrand aan het einde van de 16de eeuw af ten gevolge van de oorlog tussen de Spanjaarden en 'malcontenten';
- j) Zichten
- 1) Van de dekenij op de kerk.

4° Kasteelpark de Merode en heuvel te Bergom

- a) ID 41233 Westerlo, Westerlo, Polderstraat 51: Kasteel de Merode met middeleeuwse donjon, neogotische kapel en poortgebouw en voormalig traditioneel 16de en 17de-eeuws neerhof;
- b) Landschappelijk park rondom het kasteel, aangelegd rond 1870 naar een plan van C.H. Petersen uit 1834 met
 - 1) toegangspoort ten oosten van het kasteel,
 - 2) noordoostelijke vijver ter hoogte van de voormalige verdedigingsgrachten,
 - 3) grasvelden en bomengroepen, een monumentale plataan en slingerende paden ten zuiden en westen van het kasteel;
- c) Geometrische tuin uit de 18de eeuw ten zuiden van de Grote Nete met
 - 1) toegangspoorten met bakstenen pijlers en ijzeren hekken,
 - 2) buitengrachten,
 - 3) kanaal/spiegelvijver met flankerende dubbele dreven en grachten. De dubbele dreven werden oorspronkelijk aangeplant met lindes maar bestaan nu uit eik,
 - 4) stervormig drevenpatroon, oorspronkelijk telkens aangeplant met andere boomsoort (onder andere essen, lindes, populieren en kastanjes), maar nu bestaande uit beuk en eik, en gericht op belangrijke zichtpunten zoals de toren van de abdij van Averbode,
 - 5) ID 39765 Herselt, Herselt, Diestsebaan 2A: boswachterswoning uit het laatste kwart van de 19de eeuw,
 - 6) ijskelder,
 - 7) microreliëf met o.a. het hoger gelegen rechthoekige voormalige akkerperceel ten westen van het kanaal;
- d) Getuigenheuvel te Bergom, deels gelegen in het zuiden van het park, met bebost karakter en steilrandjes en onverharde paden aan de rand die de begrenzing ervan accentueren;
- e) De Grote Nete;
- f) Het rijke bodemarchief met o.a. veenplekken in het kasteelpark en plaggenbodems op de zuidhelling van de heuvel te Bergom die herinneren aan het voormalige gebruik als akkergronden;

- g) Nog deels onverharde Hoge Dreef dwars over de heuvel te Bergom met nog een restant beuken in het westen;
- h) Onverharde Lange Dreef, ten westen van het park met nog een restant beuken ter hoogte van de Mariagrot;
- i) Bouwkundig erfgoed
 - 1) ID 39766 Herselt, Herselt, Diestsebaan zonder nummer: Kapelleke van de Maarschalk met inbegrip van de twee flankerende lindenbomen,
 - 2) ID 214978 Herselt, Herselt, Witbergen zonder nummer: Mariagrot;
- j) Houtig erfgoed
 - 1) Plataan nabij voormalig neerhof,
 - 2) Twee geënte lindes horende bij het Kapelleke van de Maarschalk (DIBE ID 39766),
 - 3) Dreven in het zuidelijke kasteelpark: twee dubbele dreven aan weerszijden van de spiegelvijver (eik) en stervormige, ook veelal dubbele dreven (beuk en eik);
- k) Archeologisch erfgoed:
 - 1) CAI 102667 (kasteel de Merode):middeleeuwse burcht met donjon(ca 1400). Later verbouwd tot kasteel;
- l) Zichten
 - 1) vanaf de Grote Nete op het kasteel,
 - 2) vanaf kasteel op kanaal,
 - 3) van de rand van het park op het kasteel,
 - 4) vanaf het kasteel tot de kerktoren van Bergom.

5° Het Riet

- a) Vloeiweidesysteem ten zuiden van de Grote Nete met
 - 1) ID 41235 Herselt, Herselt, Rietstraat zonder nummer: sluis- of stuwsysteem het trammetje,
 - 2) voormalige vloeiweiden stroomopwaarts het Trammetje, recent (na 1990) deels aangeplant met populieren en deels spontaan ontwikkeld tot wilgenstruweel, met inbegrip van het grachten- en sluizensysteem, aangedreven door het Trammetje;
- b) Grachten ten noorden van de Grote Nete, nabij de wip, die nog herinneren aan het gebruik van het Riet als schans;
- c) De Grote Nete;
- d) Het rijke bodemarchief met o.a. veenplek met de daaraan gekoppelde zeldzame vegetatie;
- e) Onverharde wegen en paden;
- f) Houtig erfgoed:
 - 1) Lindeboom horende bij neogotische kapel (DIBE ID 41234),
 - 2) Grote Nete, Westerlo, sectie B, 593, beuk langs de oevers van de Grote Nete (stamomtrek 387 cm),
 - 3) Percelen kadastraal gekend als Herselt sectie B, 262, 264 en 265: bosperceel met opgaande wintereiken en restanten van olmenhakhout,
 - 4) Zuidrand van de voormalige vloeiweiden: houtkant op de donkrand

bestaande uit hakhout van Amerikaanse eik;

- g) Archeologisch erfgoed
 - 1) CAI 100794: Rietschans uit de Nieuwe Tijd. Na het rechte trekken van de Nete in de 18de eeuw is de exacte ligging van de schans erg twijfelachtig geworden,
 - 2) Percelen kadastraal gekend als Herselt sectie B, 262, 264 en 265: mogelijke restanten van 18de-eeuwse steenovens;
- h) Bouwkundig erfgoed
 - 1) ID 41234 Westerlo, Westerlo, Rietstraat zonder nummer: Neogotisch kapelletje,
 - 2) ID 214975 Westerlo, Westerlo, Rietstraat zonder nummer: staande wip (Foto 14),
 - 3) ID 214981 Westerlo, Westerlo, Rietstraat zonder nummer: Brugjes over de Kleine Laak;
- i) Zichten
 - 1) Vanaf de wip op de kerk van Westerlo.

6° Agrarisch landschap rondom de Kaaibeekhoeve

- a) ID 39770 Herselt, Herselt, Kaaibeek 1: omgrachte Kaaibeekhoeve (ontginningshoeve) met woonstalhuis, wagenhuis, schuur en centraal erf en erfbeplanting bestaande uit o.a. es, beuk en notelaars;
- b) Omringende landbouwlandschap dat al van oudsher deel uitmaakt van de Kaaibeekhoeve, met beemden, akkers en weiden en houtige KLE die de perceelsgrenzen aangeven:
 - 1) Bomenrijen van eik en populier langs de perceelsgrenzen,
 - 2) Historische Kaaibeekdreef,
 - 3) Historische Zwaandonkse dreef;
- c) Hogergelegen langgerekte zandige rivierduin;
- d) De Grote Nete;
- e) Onverharde wegen en paden;
- f) Archeologisch erfgoed
 - 1) CAI 102666 (Kaaibeekhoeve): hoeve met omgrachting die zeker teruggaat tot de late middeleeuwen,
 - 2) CAI 100939: Romeinse munt (denarius) die nog in de republiek zou geslagen zijn,
 - 3) CAI 101075: verschillende Romeinse munten en fibulae,
 - 4) CAI 101074: Romeinse munt (sestertius). Prospectievondst,
 - 5) CAI 150073: verschillende Romeinse munten en fibulae,
 - 6) CAI 152157: concentratie Romeinse munten en fibulae;
- g) Houtig erfgoed:
 - 1) Herselt, Goorbeek, langs de percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie B, 189 en 228: bomenrij met opgaande zomereik,
 - 2) Herselt, onverharde veldweg op de hoek van de percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie B 228 en 229 b, (X = 189 537 en Y = 197 694 (Lambert 1972)): hoekboom, solitaire opgaande eik,

- 3) bomenrij bestaande uit opgaande eik tussen de percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie B 228 en 229 b,
 - 4) bomenrij bestaande uit eik tussen de percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie B, 228 en 233,
 - 5) bomenrij bestaande uit eik tussen de percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie B, 232 en 224,
 - 6) bomenrij bestaande uit opgaande zomereik aan de noordzijde van het perceel kadastraal gekend als Herselt, sectie B, 273,
 - 7) Kaaibeekdreef bestaande uit aan weerszijden een dubbele rij van eiken, van elkaar gescheiden door een gracht,
 - 8) Zwaandonksedreef: dreef van zomereik met af en toe inboeting met Amerikaanse eik,
 - 9) Kaaibeekhoeve (ID 39770): opgaande es, erfbeplanting;
- h) Zichten
- 1) vanaf de Grote Nete op de Kaaibeekhoeve,
 - 2) vanaf Goorbeek op de Kaaibeekhoeve.

7° Depressie van Goor-Asbroek

- a) Fossiele vallei van de Grote Nete met typisch valleilandschap van valleibosjes, struwelen en vochtige graslanden;
- b) Holocene dal van de Steenkesbeek;
- c) (Restanten van) heide en vennen in het zuidwesten van het deelgebied;
- d) Bosrijk karakter van Asbroek in het oosten van het deelgebied met:
 - 1) bosvegetatie die de variatie in de ondergrond weerspiegelt,
 - 2) hakhoutbestanden van els,
 - 3) aanwezigheid van oud-bosplanten;
- e) Het Goor in het westen van het deelgebied met:
 - 1) vijvers, regelmatig dijken- en grachtenpatroon met mogelijk een turfvaart die herinneren aan de voormalige turfwinning in het gebied,
 - 2) rabatten en zeldzame vegetaties in het natuurreservaat Goor die het gevolg zijn van enerzijds de verticale gradiënten op kleine schaal en anderzijds de scheikundige samenstelling van de ondergrond;
- f) Het rijke bodemarchief met een grote diversiteit aan bodems en gradiënten van o.a. textuur en vochtgehalte. In het zuiden van het deelgebied herinneren plaggenbodems aan het voormalig gebruik als akkergrond;
- g) Historisch landbouwgebied op de Limberg aan de rand van de fossiele vallei;
- h) Patroon van onverharde wegen en paden
- i) Houtig erfgoed:
 - 1) Herselt, toponymisch gekend als Wilse Broeck, percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie M, hoekboom van zomereik,
 - 2) perceel kadastraal gekend als Herselt, sectie M 103 C en 103 D: opgaande bomenrij van eik langs pad;
 - 3) percelen kadastraal gekend als Herselt, sectie A: 198c, 196, 181a, 181b, 177, 178, 179, 180a, 176: elzenhakhout;
- j) Bouwkundig Erfgoed
 - 1) ID 39671 Herselt, Herselt, Limberg 29-31: 19de-eeuwse langgestrekte

- hoeve, met schuur in vakwerkbouw, thans versteend,
- k) Typische bebouwing:
- 1) Herselt, Herselt, Middendijk: Sterk verbouwde hoeve met hondenrad,
 - 2) Voormalige langgestrekte hoeves voornamelijk gelegen in het westen van het deelgebied.

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel, 04 FEB. 2014

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS